

Brussel, 28 april 2026
(OR. en)

8435/26

AG 70
SIMPL 79
BETREG 3
IA 96

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	28 april 2026
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie

nr. Comdoc.:	COM(2026) 380 final
Betreft:	MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE EUROPESE RAAD, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S Eenvoudigere, duidelijkere en beter gehandhaafde EU-regels

Straatsburg, 28.4.2026
COM(2026) 380 final

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
EUROPESE RAAD, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL
COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S**

Eenvoudigere, duidelijkere en beter gehandhaafde EU-regels

De Europese Unie bevindt zich op een keerpunt. Zij wordt geconfronteerd met een gespannen geopolitieke context, economische druk en bedreigingen voor de veiligheid en de democratie. Tegelijkertijd levert zij met spoed inspanningen om de structurele belemmeringen die haar tegenhouden, aan te pakken en om de voorwaarden ter ondersteuning van een zeer concurrerende, innovatieve en duurzame sociale markteconomie te verbeteren. In het kader van die inspanningen moeten we zorgen voor een eenvoudig, efficiënt, transparant en afdwingbaar regelgevingskader, dat sterk verankerd is in de rechtsstaat, en een volledig geïntegreerde eengemaakte markt ondersteunen. Een verenigd Europa dat haar sterke punten uitspeelt en een concurrentievoordeel behoudt, is essentieel. Het op strategische wijze handhaven van het EU-recht staat hierbij centraal, waarbij bijzondere aandacht wordt geschonken aan aangelegenheden die het belangrijkste zijn voor onze mensen en bedrijven. De kwaliteit en afdwingbaarheid van EU-regels is bovendien bepalend voor de mate waarin de Unie in staat is extern op te treden en haar normen over te brengen, en op die manier bij te dragen tot de economische veiligheid en de mondiale invloed van de EU.

De Commissie beheert een van de meest geavanceerde systemen voor betere regelgeving, zoals wordt erkend door de OESO¹, waarin bewijsmateriaal, effectbeoordelingen en brede raadpleging van belanghebbenden worden gecombineerd. Daarnaast heeft zij ambitieuze maatregelen genomen om de eengemaakte markt en de fundamentele rechten en vrijheden van burgers te versterken en de rechtsstaat te beschermen. Niettemin krijgen burgers, bedrijven en overheidsinstanties vaak te maken met complexe, gedetailleerde of dubbelzinnige wetgeving op EU- of nationaal niveau. Ze worden ook geconfronteerd met buitensporige vertragingen bij het omzetten en toepassen van EU-wetgeving, uitdagingen op handhavingsgebied, bureaucratische hindernissen en onnodige nationale overregulering.

Versnipperde, laattijdige of halfslachtige uitvoering van het EU-recht staat de verwezenlijking van de beleidsdoelstellingen van de EU in de weg, verzwakt de eengemaakte markt en ondermijnt het concurrentievermogen en de veerkracht van de EU. Langdurige, ernstige inbreuken op het EU-recht kunnen bovendien de rechtsstaat ondermijnen, die in de huidige mondiale context onder druk blijft staan. Het waarborgen van de rechtsstaat is niet alleen een kwestie van het beschermen van de waarden van de EU. Het is essentieel voor rechtszekerheid, voorspelbaarheid en een gunstig investerings- en ondernemingsklimaat.

Deze mededeling is erop gericht de manier waarop EU-wetgeving wordt ontwikkeld, uitgevoerd en gehandhaafd, te moderniseren en er tegelijkertijd voor te zorgen dat de wetgeving duidelijk, flexibel en doeltreffend is, waardoor de verwezenlijking van één Europa, één markt wordt ondersteund². Door procedures te stroomlijnen, de empirische onderbouwing van onze voorstellen te versterken en op de strikte toepassing van het evenredigheidsbeginsel toe te zien, kan de EU de verwezenlijking van haar doelstellingen helpen ondersteunen, het concurrentievermogen stimuleren, de rechtszekerheid versterken, en snellere en doeltreffendere antwoorden bieden op dringende behoeften. Met deze doelen voor ogen worden in de mededeling maatregelen ingevoerd voor een betere uitvoering en snellere handhaving van EU-wetgeving in alle beleidsgebieden. Er wordt bijzondere strategische aandacht besteed aan de handhaving van het rulebook voor de eengemaakte markt.

Nieuwe EU-initiatieven zijn in overeenstemming met beginselen inzake betere regelgeving, waaronder “eenvoud door ontwerp”. Ze moeten gepaard gaan met kwaliteitsvolle

¹ OESO, OECD Regulatory Policy Outlook 2025, https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/04/oecd-regulatory-policy-outlook-2025_a754bf4c/56b60e39-en.pdf.

² https://commission.europa.eu/document/5445de81-9481-4335-9902-9756159ba614_en.

effectbeoordelingen en op de meest efficiënte manier bijdragen aan de beleidsdoelstellingen van de Unie. De maatregelen en beginselen in deze mededeling worden weerspiegeld in de richtsnoeren en toolbox voor betere regelgeving en worden stapsgewijs uitgevoerd, waarbij de acties zorgvuldig worden geprioriteerd. Bestaande wetgeving moet waar nodig opnieuw onder de loep worden genomen, om ervoor te zorgen dat zij relevant blijft en om de samenhang in alle gerelateerde wetteksten te bevorderen. Daartoe gaat deze mededeling vergezeld van een actieplan voor grondige opschoning van de regelgeving, die gericht is op twaalf prioritaire gebieden.

De Commissie heeft belanghebbenden via een verzoek om input³ naar hun standpunt over betere regelgeving gevraagd. Er werden 288 bijdragen ontvangen van 27 landen⁴. In het algemeen beschouwen belanghebbenden instrumenten voor betere regelgeving als essentieel voor de kwaliteit van het wetgeven in de EU. Zij pleiten ervoor deze instrumenten te versterken en moderniseren, met meer transparantie, verantwoordingsplicht en juridische robuustheid.

1. EENVOUD DOOR ONTWERP

Om een meer samenhangende en efficiënte eengemaakte markt tot stand te brengen, wil de Commissie ervoor zorgen dat ingewikkelde en versnipperde regelgeving wordt voorkomen in nieuwe wetgevingsvoorstellen. Eenvoud en verduidelijking van de regelgeving horen tot de belangrijkste punten die door belanghebbenden in het verzoek om input naar voren zijn gebracht. Zij voeren aan dat eenvoud vanaf de vroegste ontwerpfasen in de wetten moet worden ingebouwd.

Een voorstel is “eenvoudig door ontwerp” wanneer diegenen op wie het voorstel betrekking heeft, gemakkelijk kunnen begrijpen:

- wat het doel is,
- wie wat moet doen en wanneer,
- wat de wisselwerking is tussen nieuwe en bestaande rechten en verplichtingen,
- hoe naleving wordt verwezenlijkt, en
- wat er gebeurt als de verplichtingen niet worden nagekomen.

Wetten moeten duidelijk zijn, zodat ze vlot kunnen worden uitgevoerd en consistent en voorspelbaar worden toegepast, onder meer door overheidsinstanties en rechterlijke instanties. De Commissie zal ernaar streven het “eenvoud door ontwerp”-beginsel toe te passen op haar toekomstige wetgevingsvoorstellen en roept het Europees Parlement, de Raad en de lidstaten op om dit beginsel ook in acht te nemen bij het uitoefenen van hun verantwoordelijkheden.

“Eenvoud door ontwerp” heeft verschillende dimensies:

Regelgevingsdiscipline

Om een doeltreffender en doelmatiger regelgevingskader te creëren, is het essentieel dat Europa prioriteit en aandacht kan geven aan de belangrijkste uitdagingen en risico's. Regelgevingsdiscipline is een manier om erop toe te zien dat het subsidiariteits- en het

³ Verzoek om input, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/16232-Mededeling-over-betere-regelgeving_nl.

⁴ De respondenten zijn onder meer bedrijfsverenigingen (100), ngo's (65), EU-burgers (29), ondernemingen (22), overheidsinstanties (22), “andere” (16), “vakbonden” (12), “academische/onderzoeksinstituten” (11), “milieuorganisaties” (5), “consumentenorganisaties” (4) en “niet-EU-burgers” (2).

evenredigheidsbeginsel consistent worden toegepast in het EU-recht. Op die manier kan de Unie haar inspanningen en middelen toespitsen op gebieden waar optreden op EU-niveau noodzakelijk is, de grootste meerwaarde met zich meebrengt en evenredig is.

We moeten ook discipline en aandacht aan de dag leggen bij het vaststellen van uitvoeringsregels om te voorkomen dat EU-wetgeving te omvangrijk, ingewikkeld en duur wordt. Bij toekomstige wetgevingsvoorstellen zal de Commissie erop toezien dat zij alleen goed ontworpen bevoegdheidsdelegaties voorstelt voor gedelegeerde en uitvoeringshandelingen die strikt noodzakelijk zijn om EU-regels of internationale verplichtingen doeltreffend uit te voeren en te handhaven. We verzoeken het Europees Parlement en de Raad ook om in dit verband dezelfde discipline aan de dag te leggen in het gehele wetgevingsproces.

Om de eengemaakte markt te verdiepen en de aantrekkelijkheid van de EU in de wereldeconomie te vergroten, is de keuze voor het juiste rechtsinstrument en een passend niveau van harmonisatie essentieel. De keuze voor de rechtshandeling moet goed onderbouwd zijn, gebaseerd zijn op de Verdragen, alsook op het doel en de inhoud daarvan⁵. Voor kwesties met een sterke eengemaaktemarktdimensie en waar de EU-bevoegdheid dit toelaat, kan een meer systematisch gebruik van exhaustieve regelgeving⁶ opeenstapeling van verplichtingen en versnippering van regelgeving, onder meer door overregulering, beperken. In die gevallen moet de voorkeur worden gegeven aan volledige harmonisatie, waarbij uitzonderingen naar behoren moeten worden gemotiveerd.

Toekomstbestendige en adaptieve regelgeving

Om innovatie en groei te ondersteunen, moeten nationale en EU-regels voldoende ruimte bieden om te kunnen worden aangepast aan toekomstige ontwikkelingen, in een context van steeds sneller veranderende technologische en geopolitieke veranderingen. Daartoe moeten regels worden ontworpen die innovatievriendelijk zijn, die anticiperende en langetermijnoverwegingen bevatten, en die de nodige rechtszekerheid en vertrouwen bieden om te investeren in en actief te zijn op de eengemaakte markt. Tegelijkertijd zal de Commissie erop toezien dat regels waar nodig opnieuw onder de loep worden genomen en worden bijgewerkt om ze af te stemmen op wijzigende omstandigheden en technologische veranderingen.

We zullen indien passend ook gebruikmaken van horizonclausules (“sunset clauses”), voor wetten die vervallen op een welbepaalde datum in de toekomst. In combinatie met goed getimede monitoring- en evaluatieclausules kunnen horizonclausules helpen om een onnodige wildgroei aan regels en rapportagevereisten te voorkomen. Ze kunnen ervoor zorgen dat wetten die niet langer relevant zijn, niet in de wetboeken opgenomen blijven. Het taalgebruik voor horizon-, monitoring- en evaluatieclausules wordt gestandaardiseerd en geharmoniseerd.

⁵ Hoewel richtlijnen omzettingsmaatregelen vereisen en de lidstaten meer flexibiliteit bieden bij de uitvoering ervan, zijn verordeningen rechtstreeks toepasselijk en reguleren ze het beleidsgebied zonder dat daarvoor verregaande aanvullende normatieve bepalingen nodig zijn in de lidstaten.

⁶ Dit is het geval wanneer de kwestie waarop de handeling betrekking heeft, op exhaustieve wijze in EU-regels is gereguleerd en deze regels een volledige reeks bepalingen bevatten die een zelfstandige grondslag voor regulering bieden.

Soepelere en toegankelijkere wetgeving

Voorts is het essentieel dat iedereen gemakkelijker te weten kan komen wat zijn juridische rechten en verplichtingen zijn en wat de bijbehorende termijn voor de uitvoering ervan is. De Commissie zal daarom de samenvattingen van de in EUR-Lex⁷ aanwezige wetgeving verbeteren om rechten en verplichtingen duidelijk naar voren te brengen en de aandacht te vestigen op nationale uitvoeringsverplichtingen. We zullen ook: i) samenwerken met andere instellingen om de toegang tot EU-wetgeving te vergemakkelijken, onder meer door deze machineleesbaar te maken; ii) meer en sneller geconsolideerde versies beschikbaar stellen, zodat de voornaamste rechtshandeling en alle daaropvolgende wijzigingen in één enkel document kunnen worden geraadpleegd, en iii) verder werk maken van de ontwikkeling van de Europese dataruimte voor de juridische sector om vlotte onlinetoegang tot actuele, toepasselijke wetgeving en rechtspraak op EU-niveau en het niveau van de lidstaten te waarborgen⁸. Bij het uitwerken van rapportagevereisten zal de Commissie het eenmaligheidsbeginsel toepassen en ervoor zorgen dat de informatiebronnen eenvoudig zijn vast te stellen.

De Commissie zal verbeterde normen toepassen voor het opstellen van de overwegingen die aan het begin van elk wetgevingsvoorstel worden gepresenteerd. Deze zullen sterker gericht zijn op het uiteenzetten van de redenering achter de rechtshandeling en de wijze waarop deze moet worden uitgelegd, veeleer dan het louter parafraseren van de bepalingen van de rechtshandeling of het verwijzen naar niet-gerelateerde beleidsinitiatieven of -doelstellingen. Het Europees Parlement en de Raad kunnen ook bijdragen aan stroomlijning van de overwegingen tijdens het wetgevingsproces.

Om te zorgen voor meer consistentie en samenhang in het regelgevingskader, zal de Commissie gebruikmaken van beproefde technieken zoals codificatie⁹ en herschikking¹⁰. Beide leiden ertoe dat reeds bestaande handelingen en de wijzigingen daarvan¹¹ worden vervangen en ingetrokken, wat bijdraagt tot een meer samenhangend en inzichtelijk rechtskader dat belanghebbenden gemakkelijker kunnen begrijpen en toepassen. Om de toepassing van deze technieken te vergemakkelijken, is het echter essentieel dat de medewetgevers hun verbintenis nakomen om geen andere onderdelen van de wetgeving te heropenen.

Een samenhangend en soepeler rechtskader vereist ook een duidelijke verhouding tussen wetten en het wegwerken van overlappingen en overbodige bepalingen. Wetten of bepalingen die op specifieke sectoren of activiteiten van toepassing zijn, moeten veeleer een aanvulling vormen op of in de plaats komen van meer algemeen toepasselijke wetten of bepalingen dan

⁷ EUR-Lex biedt toegang tot EU-wetgeving, onder meer tot het authentieke *Publicatieblad van de Europese Unie*, geconsolideerde versies van rechtshandelingen van de EU (teksten zonder rechtsgevolgen), samenvattingen van wetgeving en rechtspraak. Het is een alomvattend online-databank van EU-wetgeving en aanverwante documenten, waarin gebruikers documenten kunnen opzoeken, doorbladeren en downloaden, en de voortgang van wetgevingsvoorstellen kunnen volgen.

⁸ Mededeling van de Commissie “DigitalJustice@2030”, COM(2025) 802 final.

⁹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 december 1994 voor een versnelde werkmethode voor de officiële codificatie van wetteksten, PB C 102, blz. 2, [EUR-Lex - 31996Y0404\(02\) - NL - EUR-Lex](#).

¹⁰ Interinstitutioneel akkoord van 28 november 2001 over een systematischer gebruik van de herschikking van besluiten, PB C 77, blz. 1, [EUR-Lex - 32002Q0328 - NL - EUR-Lex](#).

¹¹ In het geval van *verticale* codificatie worden een handeling en de wijzigingen daarvan samengebracht in een nieuwe handeling; bij *horizontale* codificatie worden basishandelingen over aanverwante aangelegenheden en de wijzigingen daarvan samengebracht in een nieuwe handeling. In geen van beide gevallen gaat het om wezenlijke wijzigingen. Bij *herschikkingen* worden in een nieuwe wetgevingshandeling materiële wijzigingen en ongewijzigde bepalingen in één enkele tekst geïntegreerd.

deze te herhalen. Evenzo moeten nieuwe regels reële lacunes in de regelgeving aanpakken en niet louter bestaande wetgeving herformuleren. Er moet volledige consistentie, duidelijkheid en samenhang tussen nieuwe en bestaande bepalingen worden gewaarborgd.

De Commissie zorgt ervoor dat deze beginselen worden toegepast bij het opstellen van nieuwe beleidsvoorstellen, en zij levert inspanningen om bestaande wetgevingshandelingen op belangrijke gebieden te herzien wanneer versnippering van de regelgeving bijzonder vaak voorkomt, te beginnen met de gebieden die aan bod komen in het bij deze mededeling gevoegde actieplan voor grondige opschoning van de regelgeving.

Realistische omzettings- en uitvoeringstermijnen

Mensen, bedrijven en regeringen hebben tijd nodig om zich voor te bereiden op nieuwe regels en om te begrijpen hoe ze deze moeten naleven. In het verzoek om input hebben belanghebbenden aangevoerd dat wetten van meet af aan moeten worden ontworpen met de uitvoering ervan voor ogen. Een belangrijke bezorgdheid die in dit verband naar voren werd gebracht, is de kwestie van overgangs- en uitvoeringsperioden waarbij onvoldoende ruimte wordt gelaten om zich voor te bereiden.

De Commissie zal er bijzondere aandacht aan schenken dat wordt gewaarborgd dat wetgeving van meet af aan wordt ontworpen met de uitvoering ervan voor ogen. Zij zal het “denk eerst klein”-beginsel toepassen, waarbij rekening wordt gehouden met de behoeften en capaciteiten van kleine en middelgrote ondernemingen¹².

De Commissie zal ook meer inspanningen leveren om ervoor te zorgen dat omzettings- en uitvoeringstermijnen haalbaar en geloofwaardig zijn, op basis van realistische inschattingen van de termijn die vereist is om uitvoeringsmaatregelen en digitale instrumenten te ontwikkelen, en dat bedrijven en nationale autoriteiten voldoende tijd hebben om zich aan te passen. Clausules met uitgestelde werking (“grandfathering clauses”), respijtp perioden en bepalingen die zijn gericht op het testen en geleidelijk invoeren van belangrijke verplichtingen voorschrijven, worden stelselmatig overwogen wanneer nieuwe wetgeving wordt voorgesteld. De Commissie roept het Europees Parlement en de Raad op om eveneens bijzondere aandacht te schenken aan deze kwestie in het gehele wetgevingsproces.

Gebruikmaken van technologische vooruitgang

Beleidsvorming die klaar is voor het digitale tijdperk, helpt om de digitale aspecten van een wetgevingsinitiatief vanaf de vroegste planningsfasen in kaart te brengen, en zorgt voor de systematische integratie ervan in beleidsontwerp. Deze gestructureerde benadering draagt bij aan een meer samenhangend acquis, een vlottere digitale uitvoering van beleidsmaatregelen en vooruitgang bij het verminderen van administratieve lasten¹³. Daarnaast kunnen geavanceerde technologieën, waaronder artificiële intelligentie, de kwaliteit van wetten helpen verbeteren en discrepanties in de regelgeving tussen wetteksten helpen verkleinen.

¹² Kleine en middelgrote ondernemingen moeten vrijstellingen van verplichtingen kunnen krijgen wanneer deze weinig risico's op regelgevingsgebied inhouden, en ze moeten toegang hebben tot steunmaatregelen wanneer ze moeten voldoen aan regels die duur zijn of uitlegging vereisen. De specifieke kenmerken van kleine midcaps moeten indien relevant ook in aanmerking worden genomen.

¹³ Overeenkomstig het beleidskader dat klaar is voor het digitale tijdperk, gaan wetgevingsvoorstellen met digitale effecten vergezeld van een financieel en digitaal memorandum, <https://interoperable-europe.ec.europa.eu/collection/digital-ready-policymaking/digital-ready-policymaking-dprm-framework>.

In dit verband ontwikkelt de Commissie een nieuw IT-instrument dat zal helpen bij het vlottere beheer van EU-wetten, met inbegrip van uitvoeringsregels, en bij het in kaart brengen van overlappingsen, lacunes en onnodige complexiteit. Tegelijkertijd wordt het elektronisch EU-instrument voor de formulering van wetgeving (EdiT) verder verbeterd teneinde duidelijkheid en consistentie in onze voorgestelde wetten te waarborgen. Deze maatregelen zullen het eenvoudiger maken om wetten op te stellen en de toegankelijkheid en voorspelbaarheid te verbeteren, en ondersteunen daarmee prioriteiten zoals het verminderen van administratieve lasten. Standaardclausules, waaronder bepalingen die gunstig zijn voor kleine en middelgrote ondernemingen, zullen de formulering en consistentie van wetgeving bevorderen.

Via opleiding en richtsnoeren kan de juridische kwaliteit van onze voorstellen eveneens worden gewaarborgd en kan erop worden toegezien dat het beginsel “eenvoud door ontwerp” sterk geworteld is in de beleidscyclus. Daartoe zal de Commissie investeren in de bevordering van interne gespecialiseerde deskundigheid inzake formulering van wetgeving, via verplichte opleidingsprogramma’s en bijgewerkte richtsnoeren voor formulering van wetgeving. Beste praktijken en de toepassing van deze beginselen worden bevorderd door een netwerk van correspondenten voor kwaliteitsvolle wetgeving.

Handhaving door ontwerp

“Eenvoud door ontwerp” leidt tot duidelijkere en toegankelijker verplichtingen voor de lidstaten en voor bedrijven, wat de naleving van meet af aan in de hand werkt. Het moet gemakkelijk zijn om EU-regels uit te voeren, te monitoren en te handhaven, en het moet moeilijk zijn om ze te misbruiken of omzeilen. Dit betekent dat van meet af aan moet worden nagedacht over handhavingsmechanismen wanneer EU-wetgeving wordt opgesteld. Geïntegreerde monitoring- en handhavingsinstrumenten kunnen waardevol zijn voor alle soorten rechtshandelingen, maar ze zijn bijzonder relevant voor verordeningen, die rechtstreeks toepasselijk zijn. De in aanmerking te nemen mechanismen variëren, maar de volgende bepalingen zijn mogelijkheden die nuttig zijn gebleken in hun specifieke context:

- nationale handhavingsinstanties aanwijzen en hun handhavingsbevoegdheden vaststellen, mogelijk in combinatie met voldoende harmonisatie van de sancties;
- verregaande bevoegdheden voor de Commissie om feitenonderzoek te doen op bepaalde gebieden;
- krachtige mechanismen van voorafgaande kennisgeving¹⁴ voor nationale ontwerpwetgeving, met een bindende beoordeling van de verenigbaarheid door de Commissie, zodat geconstateerde problemen worden verholpen voordat de nationale maatregelen zijn vastgesteld.

Naargelang de omstandigheden van elk voorstel zal de Commissie nagaan of dit soort “handhaving door ontwerp”-bepalingen meerwaarde bieden en zij zal deze waar passend gebruiken. Tegelijkertijd zal de Commissie ernaar streven eventuele lasten als gevolg van dergelijke regelingen voor de lidstaten en voor zichzelf tot een minimum te beperken, binnen de huidige budgettaire beperkingen.

¹⁴ Dit verwijst naar gebieden en nationale maatregelen die niet onder bestaande kennisgevingsmechanismen vallen, zoals die welke zijn vastgesteld in de richtlijn transparantie op de eengemaakte markt en de dienstenrichtlijn.

Kernacties

- Meer aandacht voor het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel in het kader van **regelgevingsdiscipline**, met inbegrip van bevoegdheidsdelegaties voor gedelegeerde en uitvoeringshandelingen.
- Prioriteit toekennen aan **exhaustieve regelgeving en volledige harmonisatie** bij het reguleren van kwesties met betrekking tot de eengemaakte markt, wanneer dit juridisch haalbaar en passend is.
- Clausules inzake regelmatige en tijdige monitoring en evaluatie, en waar passend gebruik van **horizonclausules**, zodat wetgeving soepel kan worden aangepast aan nieuwe ontwikkelingen.
- Frequenter gebruikmaken van **herschikkings- en codificatietechnieken** en waarborgen van de **consistentie tussen sectorale en algemene wetgeving** en tussen **bestaande en nieuwe rechtshandelingen**.
- Vaststellen van beste praktijken voor **standaardbegrippen en -bepalingen**, met standaardformuleringen die waar mogelijk tussen instellingen zijn overeengekomen, en **gerichtere overwegingen**.
- Vaststellen van realistische **omzettings- en uitvoeringstermijnen, en systematisch in aanmerking nemen van maatregelen** zoals “grandfathering clauses” of stapsgewijze invoering om de uitvoering te vergemakkelijken.
- Verder ontwikkelen en gebruiken van **digitale instrumenten**, zoals het elektronisch instrument voor de formulering van wetgeving EdiT, een nieuw instrument voor beheer van het acquis, en tegelijkertijd het toegangspunt tot het EU-recht, EUR-Lex, verbeteren en de Europese dataruimte voor de juridische sector verder ontwikkelen.
- Opzetten van een **netwerk van correspondenten voor kwaliteitsvolle wetgeving** in de Commissie en invoeren van **verplichte opleidingen voor opstellers van wetgeving** op basis van bijgewerkte **richtsnoeren**.
- Krachtigere **monitoring- en handhavingsmechanismen** in rechtshandelingen van de EU om **handhaving door ontwerp** te waarborgen, onder meer door onverenigbaarheden met EU-wetgeving in een vroeg stadium te voorkomen via mechanismen van voorafgaande kennisgeving.

2. VERDER VERBETEREN VAN ONS KADER VOOR BETERE REGELGEVING

Het regelgevingskader van de EU moet vlot kunnen inspelen op hedendaagse uitdagingen, waaronder het stimuleren van de welvaart en het concurrentievermogen, of het aanpakken van sociale, ecologische en geopolitieke problemen. Daarvoor is een sterkere focus nodig, evenals meer soepelheid, kracht, duidelijkheid en voorspelbaarheid.

Het systeem voor betere regelgeving van de Commissie (dat effectbeoordelingen, raadplegingen en evaluaties regelt) wordt algemeen als een internationale benchmark erkend

wegens de hoge kwaliteit ervan. In deze mededeling worden gerichte verbeteringen doorgevoerd om ervoor te zorgen dat het doeltreffender kan inspelen op een brede waaier aan situaties. Deze wijzigingen zijn erop gericht zowel het aantal als de relevantie van effectbeoordelingen te vergroten, de sterkst mogelijke empirische onderbouwing veilig te stellen wanneer wetgevend optreden dringend is, en de volgorde van raadplegingen te stroomlijnen. Deze nieuwe benadering wordt onmiddellijk van kracht, maar wordt stapsgewijs ingevoerd tot de herziening van de richtsnoeren en toolbox.

Meer en gerichtere effectbeoordelingen

In het eerste jaar van haar mandaat heeft de Commissie snel en resoluut opgetreden om een aantal van de meest veeleisende geopolitieke en economische uitdagingen van de afgelopen decennia aan te pakken. Dit had onder meer betrekking op het goedkeuren van wetgevingsinitiatieven via spoedprocedures, waaronder verschillende voorstellen voor vereenvoudiging¹⁵. Hoewel in situaties van hoogdringendheid nog steeds afwijkingen van bepaalde normen inzake betere regelgeving nodig kunnen zijn, maken de wijzigingen in deze mededeling het voor de Commissie mogelijk om meer initiatieven vergezeld te doen gaan van een effectbeoordeling¹⁶.

Om dit mogelijk te maken, moeten overwegingen inzake evenredigheid zorgvuldiger en gestructureerder worden toegepast. Effectbeoordelingen zijn toegespitst op wat echt belangrijk is, namelijk op het beoordelen van de belangrijkste economische, sociale en milieueffecten van het specifieke voorstel. Bovendien zal bij een meer toegesneden benadering een onderscheid worden gemaakt tussen belangrijke nieuwe wetgevingsinitiatieven of herzieningen aan de ene kant, en meer gerichte initiatieven¹⁷ aan de andere kant. Bij een dergelijke benadering worden de noodzakelijke bewijzen en analyses vastgesteld in functie van de aard van het initiatief en de verwachte effecten daarvan, waaronder de potentiële externe effecten in voorkomend geval.

Deze benadering zal tot uiting komen in herziene modellen voor effectbeoordelingen en evaluaties. Hierin zal van meet af aan de ontwikkeling van een “matrix van belangrijkste effecten” worden opgenomen om zich beter te kunnen toespitsen op effecten die van belang en relevant zijn voor elk afzonderlijk voorstel. Op die manier kunnen we in kaart brengen wat de belangrijkste effecten en essentiële aspecten zijn die moeten worden geanalyseerd, en kunnen we de focus van de effectbeoordeling en de reikwijdte en diepte van de analyse bepalen. Het in aanmerking nemen van de kosten en baten vormt nog steeds een belangrijk onderdeel van deze meer gerichte en beknopte analyse, waarbij cijfers, gegevens en statistieken een prominente rol spelen, indien deze beschikbaar zijn. Voor zover mogelijk zal de Commissie deze doelstellingen trachten te verwezenlijken door optimaal gebruik te maken van eigen interne middelen en deskundigheid.

Deze rigoureuzere benadering zal ertoe leiden dat de Raad voor regelgevingstoetsing zijn kwaliteitscontrole op een bredere waaier aan beoordelingen voor de ondersteuning van beleidsvoorstellen uitvoert. Bij een dergelijke uitgebreide toetsing, die breed wordt gesteund door belanghebbenden, zal de aard en het belang van de effecten van elk voorstel ook in aanmerking worden genomen. Voor belangrijke voorstellen zal de Raad voor

¹⁵ Het ging onder meer om de omnibuswetgeving: één enkele rechtshandeling tot wijziging van meerdere wetten.

¹⁶ Niet voor alle wetgevingsvoorstellen is een effectbeoordeling nodig — “Better regulation toolbox, TOOL #7, What is an impact assessment and when it is necessary”, https://commission.europa.eu/law/law-making-process/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox/better-regulation-toolbox_en.

¹⁷ Gerichte initiatieven zijn initiatieven die de beleidsdoelstellingen van bestaande wetgeving niet significant wijzigen en die erop gericht zijn de doeltreffendheid en doelmatigheid ervan te optimaliseren.

regelgevingstoetsing gekwalificeerde adviezen blijven uitbrengen¹⁸, terwijl voor meer gerichte initiatieven aanbevelingen ter verbetering worden geformuleerd die op transparante wijze worden meegedeeld en in aanmerking worden genomen. Hierdoor zal de kwaliteit van de bewijsstukken verbeteren voor voorstellen die momenteel niet door deze raad worden getoetst.

Minimumvereisten voor versnelde trajecten

Er is sprake van een spoedeisende situatie wanneer snel EU-optreden vereist is om aanzienlijke schade te voorkomen, wettelijke verplichtingen te vervullen of een cruciale kans te grijpen. De Europese Ombudsman heeft aanbevelingen geformuleerd¹⁹ over de wijze waarop de Commissie dringende voorstellen met bewijsstukken onderbouwt. Het gebruik van spoedprocedures werd ook naar voren gebracht door de respondenten van het verzoek om input. Hoewel de respondenten erkennen dat bij reële noodsituaties versnelde procedures nodig kunnen zijn, moet voor zover mogelijk nog steeds een raadpleging en een beoordeling plaatsvinden.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van de Europese Ombudsman en de bezorgdheden van de belanghebbenden, zal de Commissie de tijdsgevoeligheid van elke situatie, alsook de mogelijke nadelige gevolgen van laattijdig optreden beoordelen, om het onderscheid te maken tussen hoogdringendheid en een routine-optreden. Daarbij zal zij rekening houden met parameters zoals:

- het bestaan van schokken of crises of het anticiperen daarop, onder meer in de externe betrekkingen van de Unie;
- mogelijke gevolgen wanneer geen onmiddellijke actie wordt ondernomen;
- wettelijke termijnen, en
- de politieke context die de behoefte aan dringende actie doet ontstaan.

Zelfs in spoedeisende gevallen zal de Commissie streven naar de best mogelijke empirische onderbouwing. Indien haalbaar zal de Commissie voor dringende initiatieven een effectbeoordeling opstellen met de verwachte belangrijke effecten. Deze beoordeling zal vervolgens worden getoetst door de Raad voor regelgevingstoetsing. Deze raad zal met de vereiste termijnen rekening houden en aanbevelingen formuleren die als input kunnen dienen bij het besluitvormingsproces, waarbij ervoor wordt gezorgd dat het voorstel baat heeft bij de toetsing, en tegelijkertijd wordt erkend dat de noodzaak om met spoed op te treden, beperkingen met zich meebrengt.

Om de belanghebbenden op zinvolle manier te blijven betrekken bij de versnelde procedure, zal de Commissie het publiek in beginsel raadplegen in de vorm van een verzoek om input. Hierdoor krijgen bedrijven, burgers, het maatschappelijk middenveld, overheidsinstanties en andere belanghebbenden de kans om het initiatief mee vorm te geven. Er kunnen ook gerichte raadplegingen worden gehouden met uiteenlopende belanghebbenden, mogelijk met inbegrip van uitvoeringsdialogen en toetsingen aan de realiteit, om praktische inzichten te verzamelen en ervoor te zorgen dat de voorgestelde maatregelen doeltreffend, doelmatig en uitvoerbaar zijn.

In uitzonderlijke omstandigheden, waar de behoefte aan dringende actie zo acuut is dat voorstellen binnen een zeer kort tijdsbestek moeten worden aangenomen, kan de commissaris

¹⁸ D.w.z. positief advies, positief advies met voorbehoud, negatief advies.

¹⁹ Gezamenlijke aanbevelingen voor onderzoeken 983/2025/MAS, 2031/2024/VB en 1379/2024/MIK.

die verantwoordelijk is voor betere regelgeving, afwijkingen toekennen van de bovengenoemde gebruikelijke procedurele normen. Deze worden alleen in aanmerking genomen wanneer de bijzondere spoedeisendheid duidelijk is aangetoond.

In dergelijke uitzonderlijke omstandigheden zal de Commissie ervoor zorgen dat een analytisch werkdocument van de diensten van de Commissie wordt opgesteld dat bij het voorstel wordt gevoegd of zo snel mogelijk wordt gepubliceerd, uiterlijk drie maanden nadat het voorstel is aangenomen. Het document omvat ten minste het volgende:

- een omschrijving van het probleem;
- de vastgestelde benadering om het probleem aan te pakken;
- een beoordeling van de belangrijkste effecten van het voorstel, met inbegrip van een kosten-batenanalyse en een klimaatneutraliteitsbeoordeling.

De beoordeling van de spoedeisendheid en alle afwijkingen worden naar behoren gedocumenteerd, op transparante wijze geregistreerd en meegedeeld in de toelichting van het voorstel of de voorstellen. Bij deze benadering wordt een zorgvuldig evenwicht gezocht tussen de behoefte aan dringende actie en de noodzaak om ervoor te zorgen dat de normen inzake betere regelgeving in alle omstandigheden zo hoog mogelijk zijn.

Een slimmer en flexibeler raadplegingssysteem

Het raadplegingssysteem van de Commissie is alomvattend en wordt alom geprezen — het behaalt systematisch de hoogste score in de classificatie van de OESO²⁰. De waaier aan raadplegingsinstrumenten is recent verder uitgebreid met de toevoeging van de uitvoeringsdialogen of de toetsingen aan de realiteit²¹. Hoewel het raadplegingssysteem van de Commissie zeer goed presteert, hebben belanghebbenden hun bezorgdheid geuit over de duur van de raadplegingen, overlappende raadplegingen, herhaalde verzoeken om informatie en onvoldoende feedback.

Om tegemoet te komen aan deze bezorgdheden, zal de Commissie de verschillende raadplegingsinstrumenten beter integreren, overlapping tegengaan en ervoor blijven zorgen dat ze maximaal toegankelijk zijn voor alle burgers en belanghebbenden. Hoewel alle raadplegingsinstrumenten een doel dienen en ze mogelijk gericht zijn op enigszins verschillende doelpublieken, mag de waaier aan instrumenten die de Commissie ter beschikking heeft, niet leiden tot herhaalde verzoeken om dezelfde input van dezelfde belanghebbenden.

We streven ernaar het publiek slechts eenmaal over hetzelfde initiatief te raadplegen, hetzij via een verzoek om input, hetzij via een vragenlijst, aangevuld met gerichte raadplegingen indien nodig, waarbij uiteenlopende meningen en bijdragen worden ingewonnen en wordt gestreefd naar deelname van een gevarieerde groep belanghebbenden. In het gestroomlijnde document

²⁰ OESO, OECD Regulatory Policy Outlook 2025, zie de figuren 2.1 en 2.2 over de betrokkenheid van belanghebbenden bij de ontwikkeling van primaire wetten en ondergeschikte regelgeving, https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/04/oecd-regulatory-policy-outlook-2025_a754bf4c/56b60e39-en.pdf.

²¹ Deze instrumenten hebben een betekenisvolle rol gespeeld in de vereenvoudigingsagenda van de Commissie, doordat ze hebben bijgedragen aan stresstests voor bestaande wetgeving, alsook aan het opstellen van omnibus- en andere voorstellen voor vereenvoudiging.

van het verzoek om input zal de gevraagde informatie worden toegespitst op de belangrijkste aspecten, zodat het voor belanghebbenden gemakkelijker is een zinvolle bijdrage in te dienen.

Het algehele tijdschema van de raadplegingen zal ook worden geoptimaliseerd. Zoals gevraagd door veel belanghebbenden, zal de Commissie waar mogelijk de belangrijkste vakantieperioden niet meerekenen in de totale raadplegingstermijn. Wanneer andere openbare en/of gerichte raadplegingen worden uitgevoerd voor hetzelfde initiatief, kan de standaardtermijn van twaalf weken voor vragenlijsten bij openbare raadplegingen worden ingekort met maximaal zes weken.

De Commissie zal de belanghebbenden ook rechtstreeks op de hoogte brengen wanneer de samenvatting van de antwoorden op de raadplegingen beschikbaar wordt op het portaal “Uw mening telt!”. Dergelijke automatische kennisgevingsmechanismen zorgen voor meer transparantie en stellen de deelnemers in staat om eenvoudig toegang te krijgen tot de resultaten van de raadpleging.

Daarnaast zullen we raadgevende comités en hun netwerken, zoals het netwerk van regionale hubs, beter betrekken bij raadplegingsactiviteiten, door hun deelname te vergemakkelijken en feedback te verstrekken over hun bijdragen.

Belangrijke wijzigingen beoordelen

Tijdens het wetgevingsproces kunnen het Europees Parlement en de Raad wezenlijke wijzigingen aanbrengen aan de oorspronkelijke voorstellen van de Commissie. In de praktijk maken de instellingen die deze wijzigingen voorstellen, geen beoordeling van het effect daarvan, ondanks hun verbintenis om dit te doen “wanneer zij dit passend en noodzakelijk achten voor het wetgevingsproces”²². Zonder dergelijke beoordelingen is de analyse van de verwachte effecten van een wet onvolledig en potentieel misleidend, wat mogelijk leidt tot hogere lasten of onverwachte moeilijkheden bij het uitvoeren van de wetgeving.

Ter verbetering van deze situatie stelt de Commissie een samenhangende, pragmatische en op samenwerking gerichte benadering voor, op basis van drie aspecten voor gezamenlijke werkzaamheden tussen de instellingen.

Ten eerste moeten de instellingen werken aan een gedeeld begrip van wat een wezenlijke wijziging inhoudt. Voorbeelden van een wezenlijke wijziging kunnen onder meer betrekking hebben op uitbreiding van het toepassingsgebied van een voorstel om micro-ondernemingen of kleine en middelgrote ondernemingen erin op te nemen, of op maatregelen die waarschijnlijk zullen leiden tot bijkomende nalevingskosten, nieuwe rapportagevereisten voor bedrijven of overheidsinstanties, of bijkomende overheidsuitgaven. Met een gemeenschappelijke reeks parameters zouden het Europees Parlement en de Raad hun wezenlijke wijzigingen kunnen identificeren en beoordelen.

Ten tweede zou, als blijkt dat het om een wezenlijke wijziging gaat, de instelling die deze aandraagt, een beoordeling van de effecten daarvan verstrekken en de kosten of besparingen kwantificeren aan de hand van een eenvoudige kostenberekenningsmethode. Voor

²² Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven, PB L 123, blz. 1, [EUR-Lex - 32016Q0512\(01\) - NL - EUR-Lex](#). Hoewel het Europees Parlement in het verleden een aantal van dergelijke beoordelingen heeft uitgevoerd, is dat niet langer het geval. De Raad heeft dit daarentegen nooit gedaan.

administratieve kosten of besparingen zou het “standaardkostenmodel” het eenvoudiger maken om dergelijke kosten en besparingen te berekenen en te rapporteren.

Tot slot kunnen de effecten van dergelijke wezenlijke wijzigingen worden gepresenteerd in een beknopt model. Dit zou onderdelen bevatten zoals een algemene beschrijving, verwachte bijkomende kosten en baten, betrokken belanghebbenden, en het effect op het concurrentievermogen en op innovatie.

Kernacties

- Een **brede waaier aan initiatieven** met aanzienlijke effecten, vergezeld van een **effectbeoordeling** die wordt getoetst door de **Raad voor regelgevingstoetsing**.
- Meer **gerichte effectbeoordelingen**, op basis van een initiële **matrix van de belangrijkste effecten** en een meer **evenredige** benadering.
- **Minimumvereisten** voor **dringende initiatieven** in het kader van **versnelde trajecten**.
- Een vereenvoudigd **verzoek om input** om zich toe te spitsen op de belangrijkste informatie voor belanghebbenden.
- Geoptimaliseerde en flexibelere **raadplegingstermijnen**, rekening houdend met **vakantieperioden**.
- Een meer **geïntegreerde** en **flexibele** uitrol van **raadplegingsinstrumenten** om raadplegingsmoeheid te voorkomen en toegang te krijgen tot een brede waaier aan meningen en bijdragen.
- Rechtstreekse geautomatiseerde **kennisgeving** van samenvattingen van raadplegingen aan respondenten.
- Bijwerking van de **richtsnoeren voor betere regelgeving** en de **effectbeoordeling en evaluatiemodellen** om deze verbeteringen weer te geven.
- Verdere samenwerking met de medewetgevers om een **gemeenschappelijke methodologie** te ontwikkelen en toe te passen, zodat **elke instelling de eigen wezenlijke wijzigingen beoordeelt**.

3. GRONDIGE OPSCHONING VAN DE REGELGEVING

Het corpus van EU-wetgeving is in de loop van de tijd toegenomen. Dit is het gevolg van de toenemende verantwoordelijkheden van de EU, haar rol bij het bevorderen van de eengemaakte markt, en de steeds veeleisendere en complexere kwesties die zij moet aanpakken. In veel gevallen komt de EU-wetgeving in de plaats van 27 verschillende reeksen nationale regels. De omvang en compactheid van de EU-wetgeving en de wisselwerking tussen nationale en EU-wetgeving kunnen echter tot onnodige complexiteit, herhaalde nalevingslasten en potentiële

tegenstrijdigheden leiden. De opeenstapeling van regels is een probleem geworden in de meeste ontwikkelde rechtsgebieden²³.

Belanghebbende hebben consequent aangevoerd, onder meer in het verzoek om input, dat inspanningen voor vereenvoudiging zich moeten uitstrekken tot het evalueren en consolideren van bestaande maatregelen. Nieuwe wetgeving blijft weliswaar essentieel om opkomende uitdagingen aan te pakken en onze regels bij te werken, maar het is evenzeer van belang om het bestaande geheel aan regels te beheren om de duidelijkheid, consistentie en samenhang ervan te verbeteren.

In 2025 heeft de Commissie ambitieuze vereenvoudigingsmaatregelen voorgesteld, voortbouwend op haar mededeling voor een eenvoudiger en sneller Europa²⁴. Tien omnibuspakketten en andere vereenvoudigingsvoorstellen moeten, zodra ze door de medewetgevers zijn aangenomen, leiden tot ten minste 15 miljard EUR aan terugkerende kostenbesparingen voor bedrijven en overheden. Dat momentum wordt aangehouden, met verschillende nieuwe omnibusvoorstellen die worden ontwikkeld en aanvullende vereenvoudigingsmaatregelen die worden verwacht. Meer dan de helft van de wetgevingsinitiatieven in het werkprogramma van de Commissie voor 2026 zal helpen om de EU-wetgeving lichter, duidelijker en gemakkelijker uitvoerbaar te maken²⁵.

Daarnaast heeft een herziening van gedelegeerde en uitvoeringshandelingen ertoe geleid dat ongeveer 30 % van de geplande handelingen voor 2026 een lagere prioriteit kregen toegekend. Dit zal er mede voor zorgen dat secundaire wetgeving de vastgestelde doelstellingen kan bereiken, evenredig blijft en gericht is op gebieden waar EU-optreden de grootste meerwaarde biedt.

Actieplan voor grondige opschoning van de regelgeving

Ieder lid van het college is belast met het uitvoeren van een alomvattende screening van het corpus van wetgeving dat onder zijn of haar verantwoordelijkheid valt, om te beoordelen of het nog steeds relevant en doeltreffend is. Dit maakt integraal deel uit van de stresstests die zijn beschreven in de politieke richtsnoeren van de Commissie en de opdrachtbrieven van de commissarissen²⁶. Bij de screening van wetgeving worden alle beleidsgebieden onder de loep genomen en wordt er ook gekeken naar gedelegeerde en uitvoeringshandelingen.

Om deze inspanningen te intensiveren en er meer prioriteit aan toe te kennen, lanceert de Commissie een actieplan voor grondige opschoning van de regelgeving. Dit actieplan is toegespitst op twaalf gebieden, die zijn beschreven in bijlage 1. Ze worden in 2026 en 2027 met voorrang onderzocht, teneinde de complexiteit en versnippering te verminderen en de doeltreffendheid en doelmatigheid te vergroten.

De twaalf prioritaire gebieden — vrij verkeer van goederen en diensten, financiële diensten, douane, belastingen, gezondheid en voedselveiligheid, landbouw, vervoer, energie, klimaat, milieu, digitalisering, huisvesting en vergunningverlening — zijn geselecteerd op basis van een

²³ OESO, OECD Economic Outlook, https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook-volume-2025-issue-2_9f653ca1-en.html.

²⁴ Een eenvoudiger en sneller Europa: mededeling over uitvoering en vereenvoudiging, COM(2025) 47 final.

²⁵ Werkprogramma van de Commissie voor 2026, COM(2025) 870 final.

²⁶ De keuze van Europa: politieke beleidslijnen voor de volgende Europese Commissie 2024-2029.

interne analyse van uitvoeringsproblemen en bijdragen van belanghebbenden, met inbegrip van uitvoeringsdialogen en toetsingen van de realiteit.

De grondige opschoning zal naar verwachting leiden tot wetgevings- of andere maatregelen waarin verouderde bepalingen, overlappingsen, tegenstrijdigheden of overbodige vereisten die onnodige lasten met zich meebrengen, worden aangepakt. Dit zal ook de consolidatie in de hand werken van gebieden die worden gekenmerkt door sterke versnippering van de regelgeving, en kan leiden tot de intrekking van individuele voorstellen van de Commissie, indien deze de huidige realiteit niet langer weerspiegelen of er geen vooruitgang meer is geboekt door de medewetgevers.

Voorbeelden van mogelijke maatregelen zijn harmonisatie, digitaliseringsprocessen, stroomlijning van versnipperde regelgeving, beperking van rapportageverplichtingen en gebruikmaking van digitale instrumenten om de administratieve rompslomp te verminderen. Het actieplan is erop gericht de transparantie en de voorspelbaarheid te bevorderen, door ervoor te zorgen dat de EU-wetten geschikt zijn voor het beoogde doel en tegelijkertijd door de nalevingskosten voor bedrijven, overheden en burgers te verminderen.

Om deze grondige opschoning van de regelgeving de nodige impuls te geven, zal het college van commissarissen de voortgang bij de uitvoering van het actieplan regelmatig evalueren. De voortgang vormt een onderdeel van de jaarlijkse verslaglegging door de Commissie over vereenvoudiging, uitvoering en handhaving.

Het vereenvoudigingsplatform — een nieuwe deskundigengroep op hoog niveau

Deze inspanningen inzake grondige opschoning van de regelgeving worden ondersteund door een groep belanghebbenden op hoog niveau: het vereenvoudigingsplatform²⁷. In de nieuwe groep²⁸ worden nationale, regionale en lokale autoriteiten, het Comité van de Regio's — ondersteund door het netwerk van regionale hubs –, het Economisch en Sociaal Comité, sociale partners, bedrijven en maatschappelijke organisaties samengebracht. De deelnemers formuleren voorstellen over de manier waarop EU-regels en de uitvoering daarvan eenvoudiger en gemakkelijker toepasbaar kunnen worden gemaakt voor het publiek, bedrijven en overheden, waarbij de voortgang en opkomende behoeften worden bijgehouden.

Kernacties

- Uitvoeren van een **grondige opschoning van de regelgeving** zoals beschreven in het bijgevoegde actieplan.
- Verdere bijdragen van belanghebbenden inwinnen om uitvoeringsproblemen en vereenvoudigingspotentieel in kaart te brengen, onder meer via **raadplegingen, uitvoeringsdialogen en toetsingen van de realiteit**.
- Oprichten van een nieuwe deskundigengroep op hoog niveau — het **vereenvoudigingsplatform** — om inspanningen voor vereenvoudiging en lastenvermindering te ondersteunen.

²⁷ Deze nieuwe groep zal voortbouwen op de werkzaamheden van het Fit for Future-platform dat tussen 2021 en 2024 operationeel was.

²⁸ C(2026) 8000 final.

4. OVERREGULERING BESTRIJDEN

Belemmeringen voor de eengemaakte markt kunnen het gevolg zijn van nationale beleidskeuzes, uiteenlopende administratieve procedures, gebrek aan administratieve capaciteit of een ongelijk niveau van digitalisering. Hoewel dergelijke obstakels niet altijd in strijd zijn met de EU-wetgeving, staan ze de vlotte werking van de eengemaakte markt in de weg, soms onbedoeld. Belemmeringen voor de eengemaakte markt ondermijnen op hun beurt welvaart en veerkracht.

Een belangrijke dergelijke belemmering is overregulering (“gold-plating”)²⁹. Dit is het geval wanneer een lidstaat bij het omzetten of uitvoeren van EU-wetgeving op een bepaald beleidsgebied een ruimer toepassingsgebied, striktere regels of verplichtingen invoert die verder gaan dan de door de EU-rechtshandeling vastgestelde vereisten³⁰. Het ontwikkelen van omslachtigere procedures dan wat noodzakelijk is om de EU-wetgeving uit te voeren, kan ook als overregulering worden beschouwd.

Zelfs indien deze praktijken geen inbreuk op de EU-wetgeving vormen, hebben ze doorgaans een nadelig effect op de eengemaakte markt en staan ze bedrijfsactiviteiten in de weg, onder meer op nationaal niveau, of hebben ze ernstige gevolgen voor de rechten van personen. Ze kunnen ook leiden tot ongelijke voorwaarden voor bedrijven en hogere nalevingskosten, wat de ondernemingsgeest, de innovatie en uiteindelijk het concurrentievermogen in Europa ondermijnt. Bovendien houdt overregulering het risico in dat verantwoordelijkheden vervagen, aangezien economische spelers de EU mogelijk verantwoordelijk stellen voor de regelgevingslasten die daadwerkelijk het gevolg zijn van nationale beleidskeuzes, wat schade toebrengt aan de reputatie van de EU.

Het wegnemen van die belemmeringen en het verminderen van overregulering is alleen mogelijk door samen te werken met de lidstaten. Hiermee rekening houdend zal de Commissie werken aan een toolkit van beste praktijken en criteria om de lidstaten te helpen overregulering bij de nationale omzetting en uitvoering van EU-wetgeving te herkennen en te voorkomen. Dit bouwt voort op de collectieve verbintenis om overregulering te voorkomen, die in de conclusies van de Europese Raad van 19 maart 2026 is geformuleerd. De Commissie zal de lidstaten ook steunen tijdens het proces voor omzetting van richtlijnen, en hen helpen om potentiële risico's voor overregulering tijdig te herkennen.

De Commissie zal gebruikmaken van raadplegingen, door commissarissen gevoerde uitvoeringsdialogen en toetsingen van de realiteit om uitvoeringsproblemen in de vorm van overregulering te identificeren en te onderzoeken. Onderzoeken in het kader van de “aandachtsgebieden voor handhaving” van de Commissie (zie de daaraan gewijde afdeling) zal ook helpen om gevallen van overregulering op te sporen.

De lidstaten moeten ook bijdragen aan deze bewijsverkrijging. Op dit moment kunnen ze in een gegevensbank³¹ reeds signaleren wanneer de eigen nationale maatregelen strikter zijn dan

²⁹ Gold-plating is als een belemmering aangemerkt in de strategie voor de eengemaakte markt 2025, COM(2025) 500 final.

³⁰ Dit doet geen afbreuk aan de bevoegdheid van de lidstaten om striktere maatregelen vast te stellen op bepaalde beleidsgebieden indien de Verdragen daarin voorzien.

³¹ Themis is een gegevensbank die wordt gedeeld tussen de diensten van de Commissie en de lidstaten, waarin nationale autoriteiten hun nationale omzettingsmaatregelen aan de Commissie meedelen.

de EU-wetgeving, tijdens of na het omzetten van richtlijnen. In de praktijk wordt deze mogelijkheid echter niet gebruikt.

De Commissie zal het gebruik van bestaande mechanismen en forums stimuleren om schadelijke belemmeringen en overregulering op de eengemaakte markt tegen te gaan. Het Europees Semester³² zal daaraan bijdragen door de belangrijkste belemmeringen en problemen op het gebied van overregulering in elke lidstaat te identificeren en te wijzen op situaties die bij voorrang moeten worden aangepakt. De Commissie zal zich onder meer baseren op de werkzaamheden van de taskforce voor de handhaving van de eengemaakte markt, die samen met de lidstaten een op samenwerking gebaseerde benadering heeft ontwikkeld om schadelijke belemmeringen op de eengemaakte markt weg te werken.

Tot slot zal de Commissie ook rekening houden met het risico op overregulering bij het opstellen van wetgevingsvoorstellen en zij zal deze zodanig formuleren dat het risico daarop tot een minimum wordt beperkt (bijvoorbeeld door zo nodig voorrang te geven aan exhaustieve verordeningen boven richtlijnen op gebieden van de eengemaakte markt, waarbij ervoor wordt gezorgd dat de EU-regels de kwestie waarop de handeling betrekking heeft, op exhaustieve wijze regelen).

Kernacties

- Ondersteunen van de lidstaten bij hun verbintenis om overregulering te voorkomen, door middel van **een toolkit met beste praktijken en richtsnoeren voor omzetting**.
- **Betere en snellere opsporing** van gevallen van overregulering, via instrumenten van de Commissie en samen met de lidstaten.
- In kaart brengen van de belangrijkste belemmeringen en opvolgen van problemen inzake overregulering via het **Europees Semester** en de **taskforce voor de handhaving van de eengemaakte markt**.

5. BETERE UITVOERING EN DOORTASTENDE HANDHAVING

Zelfs de beste regels bereiken niet het beoogde effect wanneer de uitvoering ervan versnipperd, vertraagd of inconsistent is tussen de lidstaten. Dergelijke tekortkomingen verzwakken de integriteit van de eengemaakte markt en ondermijnen het concurrentievermogen, maar ze tasten ook het vertrouwen in de rechtsstaat aan, een fundament van de legitimiteit van de EU. Dit brengt aanzienlijke kosten met zich mee voor personen en bedrijven. Krachtige en voorspelbare handhaving ligt ook ten grondslag aan de geloofwaardigheid van de Unie in internationale partnerschappen en haar vermogen om op regels gebaseerde samenwerking te bevorderen.

Deze Commissie heeft belangrijke initiatieven genomen om de eengemaakte markt te versterken³³ en de rechtsstaat te beschermen³⁴. Zij heeft de uitvoeringsondersteuning voor de lidstaten opgevoerd en hen daarbij de nodige instrumenten geboden om het EU-recht van meet

³² Het Europees Semester is het kader van de Europese Unie voor de coördinatie van en het toezicht op het economisch en sociaal beleid.

³³ De eengemaakte markt: onze Europese thuismarkt in een onzekere wereld. Een strategie om de eengemaakte markt eenvoudig, naadloos en sterk te maken, COM(2025) 500 final.

³⁴ De jaarlijkse rechtsstaacyclus, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/annual-rule-law-cycle_nl.

af aan tijdig en correct uit te voeren³⁵. Geloofwaardige en efficiënte handhaving vormt echter het noodzakelijke vangnet om tijdige naleving van EU-regels te verwezenlijken indien preventieve maatregelen geen effect sorteren.

Om de omvang van de uitdagingen waar Europa voor staat, te evenaren en veerkracht op te bouwen voor de toekomst, zal de Commissie de handhaving van het EU-recht opschalen. We zullen maatregelen nemen voor een snellere en doortastendere handhaving van het EU-recht op alle beleidsgebieden en gelijke behandeling waarborgen³⁶.

Aandachtsgebieden van de eengemaakte markt voor handhaving

De eengemaakte markt is de motor van de innovatie, de groei en het concurrentievermogen van Europa³⁷. Doordat bedrijven worden geconfronteerd met ongerechtvaardigde belemmeringen en uiteenlopende nationale regels en handelsvoorwaarden, zijn ze niet in staat hun volledige potentieel te verwezenlijken. Deze belemmeringen verstoren de concurrentie en beperken grensoverschrijdende activiteiten en investeringen.

Om die reden voert de Commissie haar werkzaamheden voor de handhaving van het rulebook voor de eengemaakte markt op. We hebben elf aandachtsgebieden van de eengemaakte markt voor handhaving vastgesteld in bijlage 2, op basis van hun systemisch en economisch belang. Op deze gebieden zal de Commissie proactiever onderzoek voeren in alle lidstaten en vastgestelde problemen opvolgen, indien nodig, via snelle inbreukprocedures. De opgesomde aandachtsgebieden hebben betrekking op kwesties met een ernstige impact op de werking van de eengemaakte markt en nadelige gevolgen voor Europese bedrijven. De Commissie heeft deze gebieden in kaart gebracht op basis van informatiebronnen zoals uitvoeringsdialogen, klachten van burgers en belanghebbenden, en systemische problemen die zijn gemeld door Solvit-centra die in de hele EU actief zijn om afzonderlijke grensoverschrijdende problemen te verhelpen. Het aanpakken van onrechtmatige overregulering zal ook deel uitmaken van de handhaving van deze aandachtsgebieden³⁸.

Het doel is de naleving van de eengemaaktemarktregels zo snel mogelijk te waarborgen, met behulp van het juiste instrument voor elke situatie. Bij onderzoeken zal gebruik worden gemaakt van bestaande instrumenten en zal worden voortgebouwd op uitwisselingen met de lidstaten in deskundigengroepen, omzettingsworkshops en, waar nodig, gerichte bijeenkomsten. Door commissarissen gevoerde uitvoeringsdialogen en toetsingen van de

³⁵ Een eenvoudiger en sneller Europa: mededeling over uitvoering en vereenvoudiging, COM(2025) 47 final.

³⁶ Deze mededeling vormt een aanvulling op, maar komt niet in de plaats van de handhavingsprioriteiten die in eerdere mededelingen zijn vastgesteld, namelijk de mededeling van de Commissie “EU-wetgeving: betere resultaten door betere toepassing” (C(2016) 8600 final) en de mededeling van de Commissie “Het EU-recht handhaven voor een Europa dat resultaten boekt” (COM(2022) 518) final.

³⁷ Volgens de Europese Centrale Bank zou een vermindering van de belemmeringen voor goederen leiden tot een stijging van de handel binnen de EU met 4,4 % en een geraamde verhoging van de welvaart met 1,3 %. Lagere handelsbelemmeringen voor diensten zouden echter leiden tot een grotere toename van de handel (14,5 %) en een sterkere verhoging van de welvaart (1,8 %), [artikel](#) gepubliceerd in het kader van het [Economisch Bulletin van de ECB, Nummer 8/2025](#).

³⁸ In het jaarverslag van de Commissie over de eengemaakte markt en het concurrentievermogen van 30 januari 2026 (COM(2026) 46 final) wordt een jaarlijkse agenda voor de handhaving van de eengemaakte markt aangekondigd, die elk jaar zal worden gepubliceerd. De handhavingsprioriteiten voor 2026 maken deel uit van de elf aandachtsgebieden van de eengemaakte markt voor handhaving die in deze mededeling zijn opgenomen. De aandachtsgebieden laten de strikte monitoring van de uitvoering van EU-regels in andere prioriteitsgebieden onverlet, waaronder de regels om de uitrol van schone energie te versnellen, zoals beschreven in COM(2026) 370 final van 22 april 2026 (AccelerateEU).

realiteit kunnen ook waardevolle bijdragen opleveren van diegenen die in de praktijk de gevolgen van EU-regels ondervinden. De Commissie zal het gebruik van pre-inbreukdialogen met de lidstaten opvoeren om mogelijke inbreuken op de wetgeving inzake de eengemaakte markt te onderzoeken en wanneer er een realistische kans bestaat op een snelle oplossing in samenwerking met de betrokken lidstaten.

Waar nodig zal de Commissie een inbreukprocedure opstarten. Dit gebeurt ofwel na een niet-geslaagde pre-inbreukdialoog, ofwel van meet af aan bij ernstige en goed aangetoonde inbreuken. Wanneer een inbreukprocedure wordt opgestart, is het doel snel naleving te bekomen, wat wordt weerspiegeld in het succespercentage van de Commissie vroeg in de procedure³⁹.

Als de Commissie niet tot een positief resultaat komt met de betrokken lidstaat, in een dialoog of in de precontentieuze fase van de inbreukprocedure, zal zij niet aarzelen om de zaak naar het Hof van Justitie te verwijzen, indien passend. De voortgang en de uitkomst van de handhavingsmaatregelen van de Commissie voor die aandachtsgebieden van de eengemaakte markt maken deel uit van de jaarlijkse verslaglegging van de Commissie over vereenvoudiging, uitvoering en handhaving.

De handhaving van het EU-recht versnellen

De naleving van het EU-recht waarborgen is essentieel — niet alleen voor de doeltreffende werking van de eengemaakte markt, maar ook voor het in stand houden van de EU als een gemeenschap die is gebaseerd op de rechtsstaat. EU-regels kunnen alleen de beoogde voordelen voor personen en bedrijven opleveren wanneer de lidstaten ze correct en tijdig toepassen. Dit is met name essentieel in een periode waarin de rechtsstaat wereldwijd onder druk staat en internationale handel wordt verstoord.

Niettemin worden nog steeds te veel richtlijnen niet tijdig omgezet. In 2025 werd bijna 70 % van de inbreukprocedures ingeleid wegens laattijdige omzetting van richtlijnen door de lidstaten, waardoor mensen en bedrijven niet ten volle aanspraak kunnen maken op het EU-recht. Dat jaar overschreden de meeste lidstaten systematisch de omzettingstermijnen, waardoor de Commissie gedwongen was 370 inbreukprocedures op te starten voor de 36 richtlijnen die moesten worden omgezet.

Hoewel de Commissie snel optreedt om inbreukprocedures in te leiden bij laattijdige omzetting, neemt de voortgang en afsluiting ervan vaak jaren in beslag. Zaken met betrekking tot de onjuiste omzetting van richtlijnen en de foutieve toepassing van richtlijnen of verordeningen nemen zelfs nog meer tijd in beslag. In 2025 bedroeg de gemiddelde duur van een inbreukprocedure die dat jaar werd afgesloten, bijna drie jaar, en bijna een vijfde van de procedures duurde meer dan drie jaar⁴⁰. Tegelijkertijd worden de EU-regels ook inconsistent toegepast in de lidstaten, waardoor de realiteiten uiteenlopen en rechtsonzekerheid ontstaat voor mensen en bedrijven.

In deze context streeft de Commissie ernaar haar handhavingsmaatregelen te versnellen in gevallen waarin richtlijnen niet zijn omgezet. Wanneer de lidstaten de Commissie niet in kennis stellen van omzettingsmaatregelen, zal zij de vaststelling van met redenen omklede adviezen

³⁹ Twee derde van de inbreukprocedures wordt in de eerste fase opgelost (na de aanmaningsbrief), terwijl ongeveer in 95 % van de gevallen een oplossing wordt gevonden voordat de zaak naar het Hof van Justitie moet worden verwezen.

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/implementing-eu-law/member-state-infringement-cases/en#inline-nav-10>.

vereenvoudigen en versnellen⁴¹, wat de tweede fase vormt in een inbreukprocedure, na de aanmaningsbrief aan de lidstaat. Wanneer een lidstaat geen enkele omzettingsmaatregel meedeelt (volledig niet-omzetting) of geen aanvullende informatie verstrekt zodra de inbreukprocedure is opgestart (gedeeltelijke niet-omzetting), zal de Commissie in de regel binnen zes maanden na de vaststelling van de aanmaningsbrief een met redenen omkleed advies verstrekken.

De verplichting voor de lidstaten om voldoende duidelijke en nauwkeurige inlichtingen te verstrekken over de inhoud van de nationale normen waarbij een richtlijn wordt omgezet, is door het Hof van Justitie in herinnering gebracht in vaste rechtspraak⁴². Het Hof heeft benadrukt dat de Commissie dergelijke inlichtingen nodig heeft om vast te stellen of een lidstaat een richtlijn volledig heeft omgezet. De afgelopen jaren heeft de Commissie de lidstaten geholpen om de indiening van dergelijke toelichtingen te standaardiseren en te stroomlijnen⁴³, en zij zal steun blijven verlenen. Als een lidstaat echter niet de nodige toelichtingen verstrekt, zal dezelfde bovengenoemde vereenvoudigde procedure als bij het niet-meedelen van omzettingsmaatregelen worden toegepast.

Evenzo zal de Commissie een striktere benadering volgen bij verzoeken van de lidstaten om de termijn van twee maanden voor het beantwoorden van een aanmaningsbrief te verlengen⁴⁴ (voor alle soorten inbreukprocedures). In de toekomst zullen verlengingen doorgaans alleen worden toegekend in de fase van het met redenen omklede advies, mits die lidstaat de inbreuk erkent en voldoet aan de vastgestelde cumulatieve voorwaarden⁴⁵, die strikt worden beoordeeld. In de fase van de aanmaningsbrief worden slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden beperkte verlengingen van de termijn voor het beantwoorden toegekend, zoals situaties van overmacht, waarbij niet-voorzienbare gebeurtenissen verhinderen dat de lidstaten tijdig kunnen antwoorden.

De Commissie heeft zich ten doel gesteld aan het einde van haar mandaat het aantal langdurige inbreukprocedures te hebben verminderd. Daartoe zal zij zich toespitsen op procedures die reeds meer dan vijf jaar openstaan en die nog niet naar het Hof van Justitie zijn verwezen. De inspanningen van de lidstaten en hun zin voor samenwerking zijn essentieel bij het oplossen van dergelijke zaken.

Benutten van artificiële intelligentie

Een andere manier om de handhaving te versnellen, is het versnellen van de nalevingscontroles inzake nationale omzettingsmaatregelen. In nationale wetgeving komt het unieke

⁴¹ Namelijk bij frequenter gebruik van de machtigingsprocedure voor de vaststelling van beslissingen in een inbreukprocedure.

⁴² Baanbrekend arrest van het Hof van Justitie van 8 juli 2019, Commissie/België, C-543/17, ECLI:EU:C:2019:573, punt 59.

⁴³ Bijvoorbeeld door de lidstaten een model te verstrekken dat ze kunnen gebruiken om de toelichting te presenteren.

⁴⁴ Het doel van de aanmaningsbrief is opmerkingen van de lidstaten in te winnen over de bevindingen van de Commissie, vaak na pre-inbreukdialogen of bilaterale uitwisselingen. Ongerechtvaardigde vertragingen staan de beoordeling door de Commissie in de weg en houden het risico op ongelijke behandeling tussen de lidstaten in.

⁴⁵ Het verzoek moet een realistisch en voldoende duidelijk tijdschema bevatten van de maatregelen die moeten worden genomen; het verzoek heeft tot doel de lidstaten in staat te stellen om de maatregelen te nemen die nodig zijn om aan het met redenen omkleed advies te voldoen; er mag slechts één verzoek worden ingediend om de antwoordtermijn te verlengen; het verzoek moet het secretariaat-generaal bereiken voordat de initiële termijn verstrijkt; en de extra tijd die wordt toegekend, mag niet meer dan drie maanden bedragen.

grondwettelijke, procedurele en administratieve systeem van elke lidstaat tot uiting, en er zijn tijd en middelen nodig om deze maatregelen te controleren. In dit verband zal de Commissie het gebruik van specifieke AI-instrumenten invoeren om de wijze waarop de lidstaten het EU-recht omzetten, te helpen controleren. Deze instrumenten zullen de Commissie ook helpen om mogelijke gevallen van overregulering te op te sporen, wat bijdraagt tot een meer systematische beoordeling in alle lidstaten. In 2026 zal de Commissie een proefproject starten inzake nalevingscontroles van nationale omzettingsmaatregelen. AI zal menselijke beoordelingen ondersteunen — niet vervangen — en aan strikte waarborgen worden onderworpen⁴⁶. De lidstaten worden aangemoedigd om AI ook te gebruiken met het oog op de versnelling van hun omzettings- en monitoringwerkzaamheden.

Sterkere afschrikking

Doortastende handhaving vereist geloofwaardige afschrikking. Nadat een inbreuk op het EU-recht is vastgesteld en onderzocht, moeten alle partijen samenwerken om hiervoor een oplossing te vinden. Als dit niet lukt en de lidstaat het EU-recht nog steeds niet naleeft, kan de Commissie in twee situaties⁴⁷ een procedure bij het Hof van Justitie inleiden met het verzoek om financiële sancties op te leggen.

Bij onvolledige omzetting van een richtlijn voorzien de Verdragen reeds in financiële sancties wanneer de Commissie een lidstaat voor het eerst naar het Hof van Justitie verwijst. In dat geval kan het Hof in zijn arrest niet verder gaan dan het door de Commissie voorgestelde bedrag. Indien een lidstaat geen gevolg geeft aan het eerste arrest en een tweede keer naar het Hof van Justitie moet worden verwezen, dan geniet het Hof een ruime beoordelingsmarge om een hoger bedrag vast te stellen dan het door de Commissie voorgestelde bedrag (en het heeft daar de afgelopen jaren ook gebruik van gemaakt). Niet-omzetting belemmert de toepassing van de richtlijn in de nationale rechtsorde, wat betekent dat mensen en bedrijven de hen door een richtlijn toegekende rechten en voordelen worden ontnomen⁴⁸.

In het licht van het bovenstaande en de noodzaak om te zorgen voor voldoende afschrikkende financiële sancties ten aanzien van de lidstaten, zal de Commissie stelselmatig strikter zijn bij het berekenen van de sancties die aan het Hof moeten worden voorgesteld, wat tot hogere bedragen leidt.

Samenwerken met de lidstaten met het oog op betere naleving

Het wegwerken van bestaande belemmeringen vormt slechts de helft van de uitdaging — het voorkomen van nieuwe belemmeringen is net zo belangrijk. Gezien de snel veranderende wetgeving, de beperkte middelen en de noodzaak om snel op crises te reageren, is het essentieel dat nieuwe regels van meet af aan correct worden toegepast.

⁴⁶ Waarbij risico's op geautomatiseerde besluitvorming worden uitgesloten en goed bestuur wordt gewaarborgd.

⁴⁷ Namelijk i) wanneer een lidstaat niet het nodige heeft gedaan om gevolg te geven aan een eerder arrest van het Hof waarin werd vastgesteld dat een inbreuk werd gepleegd op het EU-recht (artikel 260, lid 2, VWEU), en ii) wanneer een lidstaat zijn verplichting tot mededeling van maatregelen tot omzetting van een volgens een wetgevingsprocedure aangenomen richtlijn niet is nagekomen (artikel 260, lid 3, VWEU).

⁴⁸ In de rechtspraak van het Hof over niet-mededeling van inbreuken wordt er consistent aan herinnerd dat “de verplichting[en] om [om te zetten/mee te delen], voor de lidstaten kernverplichtingen zijn om de volle werking van het Unierecht te verzekeren, zodat de niet-nakoming van deze verplichting altijd moet worden geacht ernstig te zijn” (arrest van 25 april 2024, Commissie/Polen, C-147/23, ECLI:EU:C:2024:346, punt 72).

De Commissie hecht veel belang aan gedeelde verantwoordelijkheid met de lidstaten om volledige naleving van het EU-recht te verwezenlijken. Tijdens de uitvoering verleent de Commissie krachtige steun aan de lidstaten in de vorm van uitvoeringsstrategieën, routekaarten voor omzetting, begeleiding op maat en specifieke werkgroepen. De lidstaten moeten op hun beurt proactief contact onderhouden met de Commissie door problemen bij de uitvoering vroegtijdig te delen. Op die manier kan versnippering bij de uitvoering van EU-wetgeving worden voorkomen.

In de loop van de tijd is het aantal nieuwe richtlijnen gedaald, terwijl verordeningen als wetgevingsinstrument aan belang hebben gewonnen en verschillende monitoringbenaderingen vereisen. In dat verband moeten de Commissie en de lidstaten hun monitoring van de uitvoering en de toepassing van EU-verordeningen versterken. In 2026 zal de Commissie een nieuw IT-instrument ontwikkelen, zodat de lidstaten over één enkel toegangspunt beschikken om met de Commissie te communiceren en om nationale uitvoeringsmaatregelen binnen de in de verordeningen vastgestelde termijnen mee te delen (bijvoorbeeld wanneer ze bevoegde autoriteiten aanwijzen). Het instrument zal de Commissie ook helpen om de lidstaten stelselmatig richtsnoeren voor uitvoering aan te bieden en om systematisch toezicht te houden op de uitvoering en de toepassing van verordeningen.

Niet alle belemmeringen zijn echter het gevolg van gebrekkige uitvoering van het EU-recht. Veel belemmeringen vloeien voort uit unilaterale nationale regels. Doeltreffende samenwerking houdt ook in dat de lidstaten geen nationale regels invoeren die tot problemen kunnen leiden voor de werking van de eengemaakte markt en voor de consistente uitvoering van EU-regels.

Om versnippering van de wetgeving te verminderen, zal de Commissie het gebruik van bestaande instrumenten zoals de richtlijn transparantie op de eengemaakte markt⁴⁹ en de dienstenrichtlijn⁵⁰ versterken, die van de lidstaten vereisen dat ze nationale ontwerpmaatregelen meedelen en verbeteringen aan deze procedures verder onderzoeken. Deze bepalingen zijn krachtige mechanismen om onverenigbaarheden met het EU-recht in een vroeg stadium te voorkomen, namelijk voordat de nationale maatregelen zijn vastgesteld, wat de noodzaak van toekomstige handhavingswerkzaamheden wegneemt en efficiëntiewinsten oplevert zowel voor de Commissie als voor de lidstaten.

Overeenkomstig het transparantiesysteem dat bij de richtlijn transparantie op de eengemaakte markt is opgezet, moeten de lidstaten ontwerpmaatregelen met betrekking tot bepaalde producten en diensten meedelen voordat ze deze vaststellen. De Commissie toetst die ontwerpen aan het EU-recht, met gelijkwaardige deelname van alle lidstaten, die hun eigen beoordelingen kunnen indienen. Er geldt een “status-quoperiode” van drie maanden na de kennisgeving, gedurende welke de kennisgevende lidstaat de maatregel niet kan vaststellen. Daardoor is er voldoende tijd voor feedback en aanpassingen. Belanghebbenden worden volledig op de hoogte gebracht via het “TRIS”-platform en kunnen zinvolle feedback verstrekken om belemmeringen op nationaal niveau te voorkomen.

Voor nationale maatregelen die onder de kennisgevingsverplichting van de dienstenrichtlijn vallen, geldt geen status-quoperiode, maar de Commissie werkt samen met de lidstaten om

⁴⁹ Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PB L 241 van 17.9.2015, blz. 1).

⁵⁰ Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PB L 376 van 27.12.2006, blz. 36).

maatregelen zo veel mogelijk vrijwillig mee te delen in de ontwerpfase, teneinde het preventieve effect van de kennisgevingen te vergroten.

De afgelopen jaren heeft de Commissie de aandacht gevestigd op bezorgdheden met betrekking tot de naleving in ontwerpmaatregelen, met name in de agrovoedings-, digitalediensten- en milieusector. Echter niet alle lidstaten hebben deze kwesties aangepakt.

De Commissie zal dit preventieve instrument ten volle benutten en zij zal systematisch inbreukprocedures opstarten als vastgestelde inbreuken niet worden verholpen. Zij zal ook de volledige naleving van de richtlijn transparantie op de eengemaakte markt waarborgen door handhavingsmaatregelen te nemen wanneer de lidstaten procedurele vereisten naast zich neerleggen (bv. als ze de status-quoperiode niet in acht nemen) of hun ontwerphandelingen niet meedelen. De Commissie zal op dezelfde wijze te werk gaan voor vergelijkbare bepalingen die mogelijk worden ingevoerd in toekomstige wetgeving, in het kader van de inspanningen inzake handhaving door ontwerp.

Tot slot zal de Commissie naast de bovenstaande maatregelen in het kader van het volgende financieel kader en met name voor maatregelen in het kader van de nationale en regionale partnerschapsplannen bijzondere aandacht besteden aan de naleving van verplichtingen uit hoofde van het EU-recht, met name wat de goede werking van de eengemaakte markt betreft.

Kernacties

- Vastgestelde problemen in de **aandachtsgebieden van de eengemaakte markt voor handhaving** snel verhelpen en de aanhoudende problemen waar passend verwijzen naar het Hof van Justitie.
- **Snellere inbreukprocedures** met betrekking tot onvolledige omzetting van richtlijnen, door middel van snellere met redenen omklede adviezen en systematische opvolging wanneer de lidstaten geen toelichtende stukken hebben verstrekt.
- **Minder verlengingen van de termijnen** waarbinnen de lidstaten aan de Commissie moeten antwoorden bij inbreukprocedures.
- Het gebruik van specifieke **instrumenten voor artificiële intelligentie** invoeren ter ondersteuning bij het versnellen van omzettingsbeoordelingen, waardoor de administratieve lasten worden verminderd zonder afbreuk te doen aan de nauwkeurigheid en met waarborging van strikte waarborgen.
- **Het aantal langdurige inbreukprocedures verminderen** tegen het einde van het mandaat van deze Commissie, met bijzondere aandacht voor procedures die meer dan vijf jaar openstaan en niet zijn verwezen naar het Hof van Justitie.
- Meer **afschrikkende financiële sancties** ten aanzien van de lidstaten voorgesteld aan het Hof van Justitie.
- Naast het bestaande onderzoek naar de omzetting van richtlijnen, **betere monitoring van EU-verordeningen** via een nieuw IT-instrument om de kennisgevingen van de lidstaten in voorkomend geval te centraliseren, alsook om de richtsnoeren voor uitvoering te systematiseren en het toezicht door de Commissie te versterken.
- **Betere preventie van inbreuken op regelgeving inzake de eengemaakte markt**, met behulp van de kennisgevingsvereisten in het kader van de richtlijn transparantie op de eengemaakte markt en de dienstenrichtlijn.